

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **O. z. o. k. b. v B. – K., R. a J.**, o. s., zast. JUDr. Milošem Tuháčkem, advokátem, se sídlem Tábor, Převrátilská 330, proti žalovanému: **Ředitel Krajského úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo náměstí 3/5, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2006, č. j. 31 Ca 156/2005 - 36,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2006, č. j. 31 Ca 156/2005 – 36, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalovaný (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým bylo zrušeno (fiktivní) rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 17. 8. 2005, jímž bylo podle § 16 odst. 3, věty druhé, zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, (dále „zákon č. 106/1999 Sb.“ či „zákon“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno (fiktivní) rozhodnutí (odboru vnějších vztahů) Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 2. 8. 2005 a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Proti (fiktivnímu) rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 17. 8. 2005 a (fiktivnímu) rozhodnutí odboru vnějších vztahů Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 2. 8. 2005 podal žalobce žalobu, v níž požadoval zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení. Výslovně uváděl, že podáním ze dne 17. 7. 2005 požádal o poskytnutí informací - elektronické kopie cestovní zprávy z cesty členů Zastupitelstva Jihomoravského kraje do Rakouska ve dnech 26. 6. 2005 - 28. 6. 2005, která byla schválena usnesením Rady Jihomoravského kraje č. j. 1167/05/R23, ze dne 2. 6. 2005 -, a to podle zákona č. 106/1999 Sb. Na jeho žádost reagoval odbor vnějších

vztahů Krajského úřadu Jihomoravského kraje dne 21. 7. 2005 přípisem, v němž sdělil, že není povinným subjektem k poskytnutí informace. Vzhledem k tomu, že tato odpověď žalobce neuspokojila, podal proti nevyřízení žádosti o informace žalobce odvolání (ze dne 29. 7. 2005, doručené povinnému subjektu dne 2. 8. 2005), které současně považoval i za přípustné odvolání proti fiktivnímu rozhodnutí (odboru vnějších vztahů) Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 2. 8. 2005, o němž však nebylo do podání žaloby rozhodnuto. Proto žalobou brojil proti postupu orgánů povinných k poskytnutí informací a dovozoval nezákonnost v jejich postupu. Uvedl, že došlo i k porušení práva na svobodný přístup k informacím dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Požadoval vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení s vyslovením právního názoru, že povinný subjekt je povinen informace buď v zákonem stanovené lhůtě poskytnout, nebo se zabývat konkrétními důvody pro jejich odepření, o čemž však vydá správní rozhodnutí dle zákona č. 106/1999 Sb.

O podané žalobě rozhodl Krajský soud v Brně nyní napadeným rozsudkem tak, že napadané fiktivní rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 17. 8. 2005, jímž bylo podle § 16 odst. 3 věty druhé zákona č. 106/1999 Sb. zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno fiktivní rozhodnutí odboru vnějších vztahů Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 2. 8. 2005, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, a to z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. V odůvodnění svého rozsudku zejména uvedl, že z obsahu správního spisu lze mít za prokázané, že žalobce v dané věci požádal o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., přičemž jeho žádost byla po formální stránce vyřízena přípisem, z něhož lze dovodit, že požadovaná informace nebude poskytnuta. Žalobce toto sdělení napadl řádným opravným prostředkem (odvoláním), které mělo být předloženo odvolacímu orgánu ve smyslu § 16 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., ten však o něm v zákonem stanovené lhůtě nerozhodl. Podle ustanovení § 16 odst. 3 zákona je odvolací orgán povinen o odvolání rozhodnout ve lhůtě 15 dnů, a pokud v této lhůtě o odvolání nerozhodne, má se za to, že vydal rozhodnutí, kterým odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil; za den doručení rozhodnutí se považuje den následující po uplynutí lhůty pro vyřízení odvolání. Z výše uvedeného pak soud dovodil, že je zřejmé, že cestou právní fikce bylo dne 17. 8. 2005 vydáno odvolacím orgánem rozhodnutí, kterým bylo prvostupňové fiktivní rozhodnutí ze dne 2. 8. 2005 potvrzeno a odvolání proti němu směřující zamítnuto.

Soud uvedl, že s ohledem na skutečnost, že fiktivní rozhodnutí nemůže být z logiky věci odůvodněno, nemůže posoudit důvody, které odvolací orgán vedly k tomuto postupu. Při hodnocení zákonnosti takového postupu by soud nutně musel hodnotit věc po právní a skutkové stránce namísto odvolacího orgánu; pro takový postup však nelze nalézt oporu v procesní normě správního soudnictví. Úkolem soudu ve správním soudnictví je kontrola zákonnosti postupu orgánu veřejné moci, nikoli však nahrazování jejich činnosti. Pro podporu svých závěrů odkázal krajský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2003, č. j. 6 A 78/2002 - 39, z něhož vyplývá, že výše naznačený postup by byl nejen zásahem do rozhodovací pravomoci správních úřadů, ale měl by i nepříznivý dopad v praxi, neboť povinné subjekty by informace podle zákona č. 106/1999 Sb. neposkytovaly ani by nerozhodovaly o odepření informací a ponechávaly by tak rozhodovací činnost na soudech. Takový vztah podle soudu není žádoucí a zákonodárce jej nepochybně nezamýšlel. Krajský soud v Brně dovodil, že označené fiktivní rozhodnutí nemůže z hlediska zákona obstát z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti.

Soud proto uzavřel, že vzhledem k tomu, že rozhodnutí odvolacího orgánu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nezbylo

než toto rozhodnutí, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 78 odst. 1, věty první s. ř. s., zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

Proti tomuto rozsudku podal (žalovaný) stěžovatel kasační stížnost, kterou staví na důvodech vymezených v § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Výslovně uvedl, že v předchozím řízení došlo k nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení; zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení spočívající v nedostatku způsobilosti žalobce být účastníkem řízení, resp. v nedostatku jeho procesní způsobilosti, a v nedostatku způsobilosti žalovaného být účastníkem řízení; jakož i z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a jiné vadě řízení před soudem, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal soud za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu s příslušným správním spisem žalovaného.

V kasační stížnosti stěžovatel nejprve uvádí, že dne 18. 7. 2005 bylo Krajskému úřadu Jihomoravského kraje (stěžovateli) doručeno v elektronické podobě písemné podání fyzické osoby (Doc. P. F., V. I. C., P. O. Box X, W. 5, A.-X V., R. /dále též „žadatel“/). Toto podání bylo posouzeno jako žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. a v souladu se zákonem vyřízeno písemným sdělením ze dne 21. 7. 2005, na které však žadatel již nijak nereagoval. Dále stěžovatel obdržel písemné podání žalobce ze dne 29. 7. 2005, označené jako odvolání proti nevyřízené žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. Tento právní úkon byl učiněn podle stěžovatele jménem žalobce, jakožto právnické osoby, neboť jej učinil statutární orgán žalobce a následek tohoto právního úkonu lze přičíst výlučně žalobci (statutárním orgánem žalobce by přitom měl být Doc. RNDr. P. F., bytem G. 63, X B.). Z výše uvedeného stěžovatel dovozuje, že žádost o poskytnutí informace nepodal žalobce, ale žadatel, přičemž podání žalobce bylo odvoláním a nikoliv opakovanou či upřesněnou žádostí o informace, neb je tak označeno a rovněž to vyplývá i z jeho obsahu. Z tohoto důvodu stěžovatel považoval odvolání žalobce za zcela zmatečné a jako právně irelevantní ho bez dalšího odložil, z čehož dovozuje, že neexistuje rozhodnutí stěžovatele, které by bylo možno napadnout žalobou. Doplnil, že na výše uvedené skutečnosti upozornil ve svém vyjádření ze dne 13. 2. 2006 i Krajský soud v Brně, avšak ten k těmto skutečnostem nepřihlédl.

Dále stěžovatel namítá absenci aktivní legitimace žalobce k podání žaloby, kterou spatřuje v tom, že žalobce je občanským sdružením dle zákona č. 83/1990 Sb., přičemž jeho činnost a vnitřní organizace je upravena stanovami registrovanými Ministerstvem vnitra ČR dne 20. 2. 2004, pod č. j. VS/1-1/56 268/04-R, (dále jen „stanovy“), které dosud nedoznaly změn; odkázal na § 11 zákona č. 83/1990 Sb. Ze stanov přitom podle stěžovatele plyne, že návrh na zahájení soudního řízení je oprávněn podat výkonný výbor a není zřejmé, zda je takto oprávněn i předseda sdružení, neboť tento vystupuje navenek jako zmocněnec sdružení pouze v operativním styku se třetími osobami. Slovo „operativní“ stěžovatel vykládá jako „pohotový“, z čehož dovozuje, že předseda sdružení není oprávněn podat návrh na zahájení soudního řízení. Slovo „zmocněnec“ pak podle stěžovatele navozuje otázku problematiky existence a vztahu dohody o plné moci, plné moci samé a stanov. Oprávnění předsedy sdružení vykonávat všechny pravomoci výkonného výboru v době mezi jeho zasedáními, jak rovněž vyplývá ze znění stanov, tak podle stěžovatele působí zmatečně, neboť konzumuje všechna již dříve stanovami zakotvená oprávnění předsedy sdružení a činí je tak zcela redundantními. Stěžovatel doplnil, že pokud by, i přes výše uvedené, byl označený předseda sdružení shledán oprávněným k podání žaloby, musel by tento nade vši pochybnost prokázat, že byl předsedou sdružení

řádně zvolen a že žalobu podal v době mezi zasedáními výkonného výboru. Taková tvrzení či důkazy však podle stěžovatele žalobce neuvedl, z čehož stěžovatel dovozuje nedostatek aktivní legitimace žalobce. Ani k těmto skutečnostem však podle stěžovatele Krajský soud v Brně nepřihlédl, resp. se s nimi nijak nevypořádal.

Stěžovatel brojí i proti závěrům krajského soudu o odvolacím orgánu, za který krajský soud označil ředitele krajského úřadu a namítá, že jediným možným odvolacím orgánem proti rozhodnutí krajského úřadu o neposkytnutí informací týkajících se samostatné působnosti mohl být jen jiný orgán kraje, tedy hejtman jako osoba, která jedná za kraj jako subjekt práva navenek. Výslovně uvádí, že soud v řízení o žalobách ve správním soudnictví není vázán označením žalovaného. Smyslem a účelem právní úpravy odvolacího orgánu v zákoně č. 106/1999 Sb. nebylo řešit vymezení odvolacího orgánu v závislosti na určení typu výkonu působnosti, ale v závislosti na předmětu poskytované informace. Tomuto závěru podle něj svědčí i skutečnost, že zvláštní úprava odvolacího orgánu v případě rozhodování obecní rady o odvolání (viz věta druhá § 16 odst. 2 cit. zákona) byla založena právě na charakteru poskytované informace. Působnost prvostupňových orgánů jako povinných subjektů byla vymezena v § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., mezi nimiž byly uvedeny i orgány územní samosprávy, kam lze nepochybně zařadit i krajský úřad jako orgán kraje. Ve vazbě na § 16 odst. 2 c zákona pak není podle stěžovatele dán důvod pro opuštění principu určení působnosti odvolacího orgánu v závislosti na charakteru poskytované informace, neboť krajský úřad jako orgán kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „zákon o krajích“) plní úkoly v samostatné působnosti a zároveň vykonává přenesenou působnost. Pokud jde o odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu, kdy předmět informace spadá do oblasti přenesené působnosti kraje, byl odvolacím orgánem povinný subjekt nejbližší vyššího stupně nadřazený povinnému subjektu, který rozhodnutí vydal nebo měl vydat, tedy příslušné ministerstvo. Uplatnila se tedy věta první § 16 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. v návaznosti na § 2 odst. 1 citovaného zákona. Pokud šlo o odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu, kdy předmět informace se týkal oblasti samostatné působnosti kraje, nebylo možné na tento případ vztáhnout větu druhou § 16 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., neboť v ní citovaný zákon kraje nezmiňoval a použití analogie v oblasti správního práva se obecně dle právních teorií nepřipouští. Stěžovatel výše uvedené shrnul, že o odvolání měl rozhodovat ten, kdo stojí v čele povinného subjektu, který rozhodnutí vydal nebo měl vydat a je oprávněn za něj jednat, tedy hejtman kraje a nikoliv ředitel krajského úřadu. Pro podporu svých závěrů odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 2 Afs 16/2003).

S odkazem na výše uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně.

Současně stěžovatel v kasační stížnosti požádal, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Uvedl, že se domnívá, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Žádost odůvodnil tak, že společně se svým vyjádřením ze dne 13. 2. 2006 k podané žalobě doručil Krajskému soudu v Brně i příslušný správní spis, který mu však dosud nebyl vrácen a nemůže tudíž nyní v návaznosti na napadený rozsudek krajského soudu a v něm uloženou povinnost ve věci rozhodnout, což způsobí, že ve věci bude opětovně vydáno fiktivní rozhodnutí. Vydání fiktivního rozhodnutí přitom pro něj znamená vznik nenahraditelné újmy, a to větší, než jaká může odkladem právních následků rozsudku krajského soudu vzniknout jiným osobám.

Žalobce podal ke kasační stížnosti obsáhlé vyjádření, ve kterém vyslovil souhlas se závěry obsaženými v rozsudku krajského soudu.

K první námitce žalobce zejména uvedl, že žádost o poskytnutí předmětné informace byla podána z emailové adresy žalobce, ze které ji podal předseda sdružení. V souladu s tímto závěrem povinný subjekt zaslal svůj přípis ze dne 21. 7. 2005 na adresu žalobce. Pokud by se domníval, že se jedná o žádost doc. RNDr. P. F. (jako fyzické osoby), bylo by logické zaslat odpověď na jeho soukromou adresu, která byla v žádosti taktéž uvedena. Místo toho však povinný subjekt zaslal odpověď na adresu žalobce uvedenou v hlavičce emailového dopisu. V řízení před krajským soudem žalovaný (stěžovatel) tento postup povinného subjektu zpětně odůvodňoval tím, že adresa žalobce je „obvyklou adresou pro doručování“ Doc. RNDr. P. F., což však nijak nedoložil. Vzhledem k tomu, že povinný subjekt odpovídal na žádost na adresu občanského sdružení, která v žádném případě není „obvyklou adresou pro doručování“ fyzické osoby doc. RNDr. P. F., je podle žalobce zřejmé, že povinný subjekt od počátku vnímal žádost o informace jako žádost podanou žalobcem, a tvrzení žalovaného je proto nutno chápat jako účelové a zavádějící.

Ke druhé námitce žalobce uvedl, že argumentace stěžovatele o nedostatku aktivní legitimace se týká výhradně interních poměrů uvnitř právnické osoby (žalobce). Podle § 21 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu jedná za právnickou osobu její statutární orgán nebo jeho předseda či člen, který prokáže, že je oprávněn za něj jednat. Ze stanov žalobce jednoznačně vyplývá, že předseda sdružení zastupuje žalobce navenek, pokud nemá přímo pravomoci statutárního orgánu, z čehož podle žalobce vyplývá, že předseda sdružení za něj může jednat. Žalobce se rovněž domnívá, že z žádného právního předpisu nelze vyvodit zásadu „presumpce nedostatku aktivní legitimace“, která vyplývá z kasační stížnosti. Doplnil, že pokud by i přes uvedené měl soud pochybnosti o dodržení interních předpisů žalobce, mohl tyto skutečnosti zjistit dotazem. Z výše uvedeného pak dovodil, že žaloba byla jednoznačně podána aktivně legitimovanou právnickou osobou, za níž jednal její statutární orgán, předseda sdružení doc. RNDr. P. F. Dodal, že pojem „operativní styk“ podle shromáždění členů zahrnuje mimo jiné i podání žádosti o informace, odvolání proti rozhodnutí o ní, případně i podání správní žaloby. Odkázal na zápisy členského shromáždění ze dne 6. 3. 2005 a ze dne 5. 2. 2006, které k vyjádření přiložil.

Konečně k námitce stran odvolacího orgánu uvedl, že z důvodu, že žádost o informace se vztahovala k samostatné působnosti Jihomoravského kraje, je odvolacím orgánem v souladu s § 16 odst. 2 věta 3 zákona č. 106/1999 Sb. a § 68 odst. 1 věta 2 zákona o krajích, ředitel Krajského úřadu Jihomoravského kraje, tj. žalovaný. Pokud povinným subjektem v prvním stupni byl v souladu s § 2 odst. 1 zákona krajský úřad, pak dle výslovné dikce § 68 odst. 1 věta 2 zákona o krajích stojí v čele krajského úřadu ředitel, který je nepochybně za krajský úřad oprávněn jednat. Uvedl, že hejtman kraje není nadřízeným orgánem krajského úřadu ve smyslu § 16 odst. 2 věta 1 ani podpůrně dle § 58 odst. 1 "starého" správního řádu.

Závěrem vyjádření ke kasační stížnosti se žalobce vyslovil i proti přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a přiznání náhrady nákladů řízení v částce 5712 Kč, k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Františka Korbela, Ph.D., advokáta.

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2006, č. j. 4 As 89/2006 – 64, byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek s odůvodněním, že předmětem sporu v dané

věci je, zda měla být požadovaná informace žalovaným (resp. správním orgánem I. stupně) poskytnuta či nikoliv. Obsah informace se přitom týkal osob (zastupitelů) odlišných od žalovaného (ředitel krajského úřadu, v I. stupni krajský úřad). Za tohoto stavu je zřejmé, že bez meritorního posouzení věci nelze vyloučit, že pro případ, že by Nejvyšší správní soud dospěl v meritu věci k závěru, že je třeba vyhovět kasační stížnosti, by nepřiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti mohla být způsobena nenahraditelná (nenapravitelná a nevratná) újma, a to proto, že by byla žalovaným poskytnuta informace, která by příp. žalovaným poskytnuta být neměla. To bez ohledu na to, zda žalovaný nyní správní spis k dispozici má, či nemá.

Ze správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 18. 7. 2005 bylo na elektronickou adresu Krajského úřadu Jihomoravského kraje doručeno elektronické podání nazvané „dotaz dle zákona č. 106 – cesta zastupitelu do Rakouska – cestovní zpráva“, ve kterém bylo výslovně uvedeno: Vazeni, Dle nize uvedeného rozhodnutí Rady byla schválena cesta zastupitelu do Rakouské republiky. Zadam tímto o zaslání elektronické kopie cestovní zprávy z této cesty. Dekuji. S pozdravem Doc. P. F., V. I. C., P.O. Box X, W. 5, A.-X V., R. Uvedené podání neslo v záhlaví označení žalobce, s uvedením kontaktní poštovní adresy. K tomuto podání byl přiložen Výpis z usnesení z 23. schůze Rady Jihomoravského kraje konané dne 2. 6. 2005, bod č. 13, ze kterého vyplývá, že byla schválena zahraniční cesta 11 zastupitelů Jihomoravského kraje.

Stejně tak ze spisu vyplývá, že dne 21. 7. 2005 odeslal Krajský úřad Jihomoravského kraje (odbor vnějších vztahů) na adresu „O. z. k. b. v B. – K., R. a J., k rukám paní Ing. M. (pošta pro doc. F.)“ podání nazvané „Vyřízení žádosti o poskytnutí informace ze dne 18. 7. 2005, ve kterém výslovně uvedl: „Vážený pane docente, dne 18. 7. 2005 byla doručena Vaše žádost o informace podle z. č. 106/1999 Sb., v níž jste žádal o zaslání elektronické kopie cestovní zprávy ze zahraniční cesty členů Zastupitelstva Jihomoravského kraje do Rakouské republiky. K Vaší žádosti sdělujeme, že Krajský úřad Jihomoravského kraje není povinným subjektem k poskytnutí požadované informace ve smyslu z. č. 106/1999 Sb., jelikož takovouto informaci nevytvořil při své působnosti. S žádostí o informace se můžete obrátit na některého ze zastupitelů, který se pracovní cesty zúčastnil. Na základě výše uvedeného jsme proto Vaši žádost, v souladu s ust. § 14 odst. 3 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, nuceni odložit.“

Stejně tak ze spisu vyplývá, že Krajskému úřadu Jihomoravského kraje došlo podání žalobce ze dne 29. 7. 2005, nazvané odvolání, v reakci na sdělení stěžovatele ze dne 21. 7. 2005. V hlavičce tohoto podání bylo uvedeno, že jej podává: „Občanské sdružení „O. z. k. b. v B. – K., R. a J., poštovní adresa ing. H. M., U L. 23, X B.“, které za občanské sdružení podepsal doc. P. F., předseda OS. V odvolání brojil proti neposkytnutí požadované informace – shora označené cestovní zprávy z cesty zastupitelů do Rakouské republiky.

Ze spisu přitom nevyplývá, že by se Krajský úřad Jihomoravského kraje tímto podáním zabýval.

Dne 5. 10. 2005 byla Krajskému soudu v Brně doručena žaloba, o které krajský soud rozhodl nyní napadeným rozsudkem.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud nebyl vázán důvody kasační stížnosti a věcnými námitkami stěžovatele se nemusel meritorně zabývat, protože zjistil, že napadené

rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost (§ 109 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.).

Ze zákonné úpravy svobodného přístupu k informacím (zákon č. 106/1999 Sb., ve znění platném a účinném ke dni rozhodnutí žalovaného) vyplývá, že je-li podána písemná žádost o poskytnutí informace a povinný subjekt žádosti, byť i jen částečně nevyhoví, je podle § 15 odst. 1 zákona povinen o tom vydat rozhodnutí [s výjimkou případů, kdy žádost podle § 14 odst. 2 nebo § 14 odst. 3 písm. b) odloží], a to ve lhůtě, kterou pro vyřízení žádosti zákon stanoví (§ 14 odst. 3, popř. odst. 5 zákona). Jestliže povinný subjekt ve stanovené lhůtě pro vyřízení žádosti informace neposkytne a ani nevydá rozhodnutí, jímž zcela nebo částečně žádosti nevyhověl, zákon pro takový případ v ustanovení § 15 odst. 4 stanoví, že bylo vydáno rozhodnutí, kterým bylo poskytnutí informace odepřeno. Proti takovému rozhodnutí je možno prostřednictvím povinného subjektu podat odvolání do 15 dnů ode dne, kdy uplynula lhůta pro vyřízení žádosti. Odvolací orgán je povinen o odvolání proti fiktivnímu rozhodnutí (stejně tak i proti „skutečnému“ rozhodnutí, kterým bylo odepřeno poskytnutí informace) rozhodnout do 15 dnů od předložení odvolání povinným subjektem; pokud se tak nestane, i pro tento případ zákon konstruuje vydání fiktivního rozhodnutí o zamítnutí odvolání a potvrzení napadeného rozhodnutí.

Z výše uvedeného vyplývá, že zákon č. 106/1999 Sb. připouští podat proti rozhodnutí o odepření poskytnutí informace (a to i proti rozhodnutí fiktivnímu) řádný opravný prostředek, jímž je odvolání a ve správním soudnictví se tak lze domáhat ochrany žalobou podle části třetí hlavy druhé dílu prvního (§ 65 a násl. s. ř. s.) až poté, kdy žalobce vyčerpá řádné opravné prostředky (s jedinou výjimkou, jíž je situace, kdy prvostupňové rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného účastníka řízení); pokud je v takovém případě žaloba proti prvostupňovému rozhodnutí podána, je taková žaloba nepřijatelná [§ 68 písm. a) s. ř. s.].

V předmětné věci Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor vnějších vztahů, odpověděl na žádost žalobce o poskytnutí informace přípisem ze dne 21. 7. 2005, v němž uvedl, že není povinným subjektem k poskytnutí požadované informace, a že je v souladu s § 14 odst. 3 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb. nucen žádost žalobce odložit. Proti úkonu správního orgánu úkonu podle § 14 odst. 3, písm. b) uvedeného zákona zákon odvolání nepřipouští. Žalobce však proti tomuto úkonu odvolání podal, a to podáním ze dne 29. 7. 2005, s tím, že si úkon žalovaného vyložil jako „odepření informace“. Ze spisu nevyplývá, že by žalobce podal jakékoliv jiné, resp. další odvolání, a žalobce to ani v žalobě, ani ve vyjádření ke kasační stížnosti nenamítá. Z obsahu žaloby pak vyplynulo, že se žalobce postavil na pozici, že na daný přípis stěžovatele nelze pohlížet jako na rozhodnutí o odepření poskytnutí informace a v daném případě tak nastala fikce vydání negativního rozhodnutí podle § 15 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., a to k datu 2. 8. 2005. Současně žalobce uvedl, že má zato, že jeho odvolání ze dne 29. 7. 2005, které reaguje na přípis Krajského úřadu Jihomoravského kraje o odložení žádosti ze dne 21. 7. 2005, i když bylo podáváno ještě před nastoupením právní fikce negativního rozhodnutí, bylo za situace, kdy bylo doručeno povinnému subjektu až v den, kdy fikce nastala, již ve vztahu k tomuto fiktivnímu rozhodnutí přípustné. Stěžovatel (žalovaný) naopak již ve vyjádření k žalobě uváděl, že žalobce nevyužil ve stanovené lhůtě práva na odvolání, a nevyčerpal opravné prostředky v řízení před správním orgánem.

Krajský soud v napadeném rozsudku potom uvádí, že lze mít za prokázané, že žalobce „napadl odvoláním sdělení“ Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 21. 7. 2005,

a dále bez bližšího odůvodnění uvádí, že „s ohledem na výše zmiňované skutečnosti je zřejmé, že cestou právní fikce bylo dne 17. 8. 2005 vydáno odvolacím orgánem rozhodnutí, kterým bylo prvostupňové fiktivní rozhodnutí ze dne 2.8.2005 potvrzeno a *odvolání proti němu* směřující zamítnuto“.

Z takto formulovaného odůvodnění napadeného rozsudku tak není zřejmé, jaké odvolání ve vztahu k prvostupňovému fiktivnímu rozhodnutí ze dne 2. 8. 2005 má krajský soud na mysli, resp. zda a případně z jakých důvodů vzal krajský soud (jedině) v dané věci podané odvolání, a to odvolání ze dne 29. 7. 2005 proti sdělení ze dne 21. 7. 2005 současně za toto odvolání a současně zřejmě také za odvolání proti následně „vydanému“ fiktivnímu rozhodnutí ze dne 2. 8. 2005. V tomto ohledu je napadený rozsudek nesrozumitelný, nehledě k tomu, že pokud by chyběly důvody pro to, aby bylo možné dané odvolání považovat i za odvolání proti fiktivnímu rozhodnutí ze dne 2.8.2005, musela by být žaloba odmítnuta pro nepřipustnost.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že krajský soud postupoval nesprávně, v důsledku čehož dospěl k nepřezkoumatelnému rozhodnutí, a proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán shora vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu